

Lov om planteforedlerrett.

Jfr. lov 15 des 1967 nr. 9 § 1 fjerde ledd nr. 2.

Kapittel 1. Almennelige bestemmelser

§ 1. ¹ Planteforedlerrett. Virkeområde

Den som har foredlet en plantesort eller som foredlerens rett er gått over til (sortseieren), kan i samsvar med denne lov etter søknad få enerett til å utnytte sorten ervervsmessig som nevnt i § 3 (planteforedlerrett).

Planteforedlerrett meddeles for plantesorter som tilhører de planteslekter eller plantearter som Kongen har fastsatt at loven skal gjelde for.

Planteforedlerrett kan bare gis til sortseiere som

- a) har bopel eller sete her i riket eller
- b) er statsborger av eller har bopel eller sete i en stat som er medlem av Den internasjonale union for beskyttelse av nye plantesorter.²

Kongen³ kan ved forskrift eller enkeltvedtak bestemme at planteforedlerrett kan meddeles i andre tilfeller enn nevnt i første punktum.

¹ Endres ved lov 22 des 1995 nr. 82 (fra den tid Kongen bestemmer).

² Se § 29 annet ledd.

³ Landbruksdepartementet iflg. res. 14 mai 1993 nr. 345 hva angår myndighet til å fastsette forskrifter.

§ 2. *Vilkår for meddelelse av planteforedlerrett. Prioritet*

Planteforedlerrett kan bare meddeles for sorter

- a) som klart kan skilles fra alle andre sorter som var kjent på søknadsdagen,¹ jf. annet ledd,
- b) som er tilstrekkelig ensartede,
- c) som er stabile i de kjennetegn som gjør at sorten klart kan skilles fra andre sorter som nevnt i bokstav a, under formering på den måten som sortseieren har angitt, og
- d) som ikke er solgt eller utbudt for salg med sortseierens samtykke
 - 1) her i riket forut for søknadsdagen,¹ eller
 - 2) i utlandet tidligere enn seks år forut for søknadsdagen¹ når det gjelder trær og vinranker og tidligere enn fire år forut for søknadsdagen når det gjelder andre planter.

En plantesort anses som kjent etter første ledd bokstav a dersom materiale av sorten ervervsmessig er solgt eller utbudt for salg. Sorten anses også som kjent dersom den er inntatt i en offisiell sortliste, finnes i en allment tilgjengelig referansesamling, er nøye beskrevet i et allment tilgjengelig skrift eller er kommet til allmennhetens kjennskap på annen måte. En sort som er beskrevet i en søknad om planteforedlerrett eller patent² eller om opptak i en offisiell sortliste her i riket eller i en annen stat, anses som kjent fra søknadstidspunktet dersom søknaden leder til meddelelse av planteforedlerrett eller patent eller opptak i sortlisten.

Har sortseieren søkt om planteforedlerrett eller patent² for en sort i en eller flere andre stater som er medlem av Den internasjonale union for beskyttelse av nye plantesorter, og innen tolv måneder fra søknadstidspunktet for den første søknaden søker om planteforedlerrett for sorten her i riket, skal søknaden her i riket i forhold til første ledd bokstav a og d anses som inngitt samtidig med den første søknaden dersom sortseieren begjærer det. Kongen³ fastsetter ved forskrift de nærmere vilkår for å påberope slik prioritet og kan ved forskrift fastsette at prioritet kan påberopes i andre tilfeller enn nevnt i første punktum.

1 Jfr. § 4, se dog siste ledd her.

2 Se lov 15 des 1967 nr. kap. 2.

3 Landbruksdepartementet iflg. res. 14 mai 1993 nr. 345.

§ 3. Planteforedlerrettens innhold

Planteforedlerrett innebærer at andre enn sortseieren ikke kan utnytte sorten ervervsmessig uten sortseierens samtykke ved å

- fremstille plantemateriale av sorten med sikte på at materialet skal utbys for salg til eller på annen måte tilbys for formeringsformål,
- innføre plantemateriale av sorten med sikte på at materialet skal utbys for salg til eller på annen måte tilbys for formeringsformål, eller
- utby plantemateriale av sorten for salg til formeringsformål eller på annen måte tilby plantemateriale av sorten for formeringsformål.

For prydblatter innebærer dessuten planteforedlerretten at andre enn sortseieren ikke uten dennes samtykke kan utnytte planter eller deler av planter av sorten som formeringsmateriale for ervervsmessig produksjon av snittblomster eller annet materiale for prydfornål.

Sortseierens samtykke er ikke nødvendig for bruk av en beskyttet sort ved foredling av en ny sort og for utnyttelse av den nye sorten. Sortseierens samtykke er likevel nødvendig dersom gjentatt bruk av den beskyttede sorten er nødvendig for ervervsmessig fremstilling av den nye sorten.

Sortseierens samtykke er ikke nødvendig for utnyttelse som nevnt i første ledd bokstav b og c av plantemateriale som av sortseieren eller med dennes samtykke er brakt i omsetning innenfor Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet.

Kapittel 2. Søknad om planteforedlerrett og behandling av søknaden

§ 4. Søknaden

Søknad om meddelelse av planteforedlerrett for en sort inngis skriftlig til Plantesortsnemnda.¹

Søknaden skal inneholde en beskrivelse av sorten med særskilt angivelse av de kjennetegn som skiller den fra andre sorter. Søknaden skal inneholde forslag til sortsnavn. Foredlerens navn og adresse skal angis. Er søkeren en annen enn foredleren, skal dessuten grunnlaget for søkerens rett til sorten angis.

I søknaden skal det opplyses om tidligere utnyttelse av sorten som etter § 2 første ledd bokstav d kan være til hinder for meddelelse av planteforedlerrett, eller det skal opplyses at sorten ikke er utnyttet på en slik måte.

Plantesortsnemnda kan pålegge søkeren innen en fastsatt frist å fremskaffe det plantemateriale og gi de opplysninger som er nødvendige for undersøkelsen av sorten etter § 9. En søker som påberoper prioritet etter § 2 tredje ledd, kan ikke pålegges å gjøre dette som en del av søknaden og kan ikke pålegges å gjøre det tidligere enn fire år etter prioritetsfristens utløp, med mindre den søknaden som begrunner prioriteten, er avslått eller trukket.

Søkeren skal betale en søknadsavgift fastsatt i forskrift.

I samme søknad kan det bare søkes om beskyttelse av én sort.

1 Se § 26.

§ 5. Sortsnavn¹

Sortsnavnet skal være egnet til å skille sorten fra andre sorter.

Som sortsnavn kan ikke nyttes en betegnelse som

- bare består av tall med mindre det er alminnelig praksis ved navngivning av en slik sort,
- er egnet til å villed,
- strider mot lov eller den offentlige orden eller er egnet til å vekke forargelse,
- kan forveksles med en betegnelse som er innført eller søkt innført i Plantesortsregisteret² eller er innført i et register over beskyttede sorter i en fremmed stat som navn på en annen sort av samme eller nærstående art, eller som allerede nyttes som betegnelse for en sort eller formeringsmateriale av en sort av samme eller nærstående art,

- e) kan forveksles med et varemerke, navn, firma eller annet kjennetegn som en annen enn søkeren har beskyttelse for på en slik måte at betegnelsen ikke vil kunne registreres som varemerke for plantemateriale eller varer av lignende slag, eller
- f) kan forveksles med et varemerke for plantemateriale eller varer av lignende slag som søkeren har beskyttelse for.

Har søkeren søkt om beskyttelse for sorten i en fremmed stat som er medlem av Den internasjonale union for beskyttelse av nye plantesorter, skal det benyttes samme sortsnavn her i riket som i den fremmede staten med mindre det sortsnavnet som er benyttet i den fremmede staten, strider mot første eller annet ledd, eller av en annen grunn er uegnet som sortsnavn her i riket.

1 Jfr. lov 3 mars 1961 nr. 4 §§ 1-3, 6 og 14, lov 21 juni 1985 nr. 79 §§ 2-5 og 2-6.

2 Se § 26.

§ 6. ¹ Foreløpig prøving av søknaden

Oppfyller ikke søknaden og sortsnavnet §§ 4 og 5, eller viser søknaden at det forøvrig er noe til hinder for å imøtekomme den, skal søkeren oppfordres til innen en fastsatt frist å uttale seg eller foreta retting.

Unnlater søkeren innen fristens utløp å uttale seg eller foreta retting av en påpekt mangel, skal søknaden henlegges. Behandlingen av søknaden gjenopptas dersom søkeren innen fire måneder etter utløpet av fristen uttaler seg eller foretar retting og dessuten betaler en gjenopptakelsesavgift fastsatt i forskrift.

Foreligger det også etter at søkeren har uttalt seg eller foretatt retting, et hinder for å imøtekomme søknaden som søkeren har hatt anledning til å uttale seg om, skal søknaden avslås med mindre Plantesortsnemnda² finner at søkeren bør gis ny oppfordring.

1 Jfr. lov 15 des 1967 nr. 9 §§ 15 og 16.

2 Se § 26.

§ 7. Kunngjøring om søknaden

Oppfyller søknaden og sortsnavnet §§ 4 og 5 og søknaden ikke viser at det forøvrig er noe til hinder for å imøtekomme den, skal Plantesortsnemnda¹ kunngjøre en melding om søknaden.

1 Se § 26.

§ 8. Overføring av søknad

Godtgjør noen overfor Plantesortsnemnda¹ at det er vedkommende og ikke søkeren som har retten til sorten, skal nemnda etter begjæring overføre søknaden til vedkommende. Vedkommende skal betale ny søknadsavgift.

Inntil en begjæring om overføring er endelig avgjort, skal både søkeren og den som har begjært overføring, gis adgang til å foreta de handlinger som er nødvendige for å hindre at søknaden blir henlagt eller avslått. I kunngjøringer i saken skal det opplyses at overføring er begjært.

1 Se § 26.

§ 9. Undersøkelse av sorten

Plantesortsnemnda¹ skal sørge for en undersøkelse av sorten med sikte på å klarlegge om den oppfyller vilkårene i § 2 første ledd bokstav a til c. Nemnda kan bestemme at sorten ikke skal undersøkes eller bare skal undersøkes delvis dersom den tidligere er undersøkt i forbindelse med søknad om planteforedlerrett i utlandet eller på annen måte.

Søkeren skal betale for undersøkelsen etter regler gitt i forskrift.

1 Se § 26.

§ 10. Fortsatt behandling. Registrering og kunngjøring av planteforedlerrett

Når undersøkelsen av sorten er avsluttet, tas søknaden opp til fortsatt behandling. § 6 gjelder tilsvarende. Plantesortsnemnda¹ kan pålegge søkeren å opplyse om sorten er beskyttet eller søkt beskyttet i andre stater og i tilfelle å gi opplysninger om alt som vedkommende stats planteforedlerrettsmyndighet har meddelt søkeren om vurderingen av søknaden.

Blir planteforedlerrett meddelt, føres sorten inn i Plantesortsregisteret.¹ Meddelelsen kunngjøres med opplysning om at innsigelser mot meddelelsen kan fremsettes innen en fastsatt frist.

Henlegges eller avslås en søknad etter at den er kunngjort etter § 7, skal dette kunngjøres når avgjørelsen er blitt endelig. Det samme gjelder om en søknad trekkes etter at den er kunngjort.

1 Se § 26.

§ 11. Fornyhet behandling

Fremsettes det skriftlig overfor Plantesortsnemnda¹ innsigelse mot meddelelsen av planteforedlerrett innen fristen fastsatt etter § 10 annet ledd, tas søknaden opp til fornyet behandling for avgjørelse av innsigelsen. § 6 gjelder tilsvarende. Det kunngjøres og registreres i Plantesortsregisteret¹ at søknaden er tatt opp til fornyet behandling. Utfallet kunngjøres og registreres når det er blitt endelig.

1 Se § 26.

§ 12. Klage og søksmål

Går Plantesortsnemndas¹ endelige avgjørelse om søknaden imot søkeren, kan søkeren påklage avgjørelsen til Annen avdeling ved Styret for det industrielle Retsvern.² Blir søknaden imøtekommet etter fornyet behandling, kan den som har reist innsigelse, påklage avgjørelsen. Plantesortsnemndas avgjørelse av en begjæring om overføring av en søknad kan også påklages til

Annens avdeling ved Styret for det industrielle Retsvern.² Klagen må inngis til Plantesortsnemnda innen to måneder fra den dag meddelelse om avgjørelsen ble sendt vedkommende. Klageren må betale en klageavgift fastsatt i forskrift.

Avslår Annen avdeling ved Styret for det industrielle Retsvern² en søknad etter klage, kan søkeren bringe avslaget inn for domstolene³ innen to måneder fra meddelelse om avslaget ble sendt vedkommende.

1 Se § 26.

2 Se lov 2 juli 1910 nr. 7.

3 Se § 29.

Kapittel 3. Planteforedlerrettens varighet. Årsavgifter

§ 13. Planteforedlerrettens varighet

En planteforedlerrett kan opprettholdes inntil utgangen av det tjuende kalenderår etter det året da planteforedlerretten ble meddelt. For trær og vinranker kan planteforedlerretten opprettholdes i tjuefem år.

For opprettholdelse av planteforedlerretten for kalenderårene etter det året da den ble meddelt, må det betales en årsavgift fastsatt i forskrift.

§ 14. Betaling av årsavgift

Årsavgiften forfaller til betaling på den første virkedag i det kalenderår den gjelder. Årsavgift kan ikke betales tidligere enn 1. juli i det foregående år. Årsavgift for det første kalenderåret etter det året da planteforedlerretten ble meddelt, forfaller tidligst to måneder etter at melding om meddelelsen ble sendt sortseieren.

Mot betaling av en tilleggsavgift fastsatt i forskrift, kan årsavgifter betales inntil seks måneder etter forfall.

Kongen¹ kan ved forskrift gi regler om henstand eller fritak for årsavgifter.

1 Landbruksdepartementet iflg. res. 14 mai 1993 nr. 345.

Kapittel 4. Opphør av planteforedlerrett m.m.

§ 15. Avkall

Gir sortseieren overfor Plantesortsnemnda¹ skriftlig avkall på planteforedlerretten, skal nemnda erklære retten for opphørt.

Er en begjæring om overføring ikke endelig avgjort, eller er det reist søksmål om overføring eller tatt utlegg i planteforedlerretten, skal den ikke erklæres for opphørt før spørsmålet om overføring er endelig avgjort eller utlegget er falt bort.

1 Se § 26.

§ 16. Unnlatt betaling av årsavgift

Betales ikke årsavgift i samsvar med §§ 13 og 14, opphører planteforedlerretten fra og med inngangen av det kalenderår det ikke er betalt avgift for.

§ 17. Ugyldighet eller overføring etter søksmål¹

En planteforedlerrett som er meddelt i strid med § 1 eller § 2 første ledd bokstav a eller d, skal etter søksmål kjønes ugyldig ved dom.

Søksmål om at en planteforedlerrett er ugyldig fordi den er meddelt til en annen enn den som er berettiget til sorten, kan bare reises av den som påstår å være berettiget. Retten kan i stedet for å kjenne planteforedlerretten ugyldig etter påstand overføre planteforedlerretten til vedkommende.

1 Se § 29.

§ 18. Opphør etter vedtak av Plantesortsnemnda¹

Plantesortsnemnda skal treffe vedtak om opphør av en planteforedlerrett dersom

- a) sortseieren ikke lenger er i stand til å forsyne Plantesortsnemnda med formeringsmateriale av sorten med de egenskaper den ved meddelelsen av planteforedlerretten ble angitt å ha, eller
- b) sortseieren ikke innen en fastsatt frist fremskaffer det formeringsmateriale eller de dokumenter eller opplysninger som Plantesortsnemnda trenger for etterkontroll av sorten.

§§ 6 og 12 gjelder tilsvarende.²

1 Se § 26.

2 Se § 29.

§ 19. Kunngjøring og registrering av opphør m.m.

Når en planteforedlerrett er endelig opphørt eller kjent ugyldig etter §§ 15 til 18, skal Plantesortsnemnda¹ kunngjøre det og anmerke det i Plantesortsregisteret.¹ Tilsvarende gjelder ved overføring av² en planteforedlerrett.

1 Se § 26.

2 Se § 8, § 17.

Kapittel 5. Anvendelse, endring og sletting av sortnavn

§ 20. Anvendelse av sortnavn¹

Den som ervervsmessig utbyr for salg eller på annen måte tilbyr formeringsmateriale av en beskyttet sort, skal betegne sorten med det registrerte sortnavnet. Det registrerte sortnavnet skal benyttes også etter at beskyttelsen er opphørt.

Et sortsnavn som er registrert for en sort, skal ikke anvendes som betegnelsen for en annen sort av samme eller nærstående art eller for formeringsmateriale av en slik sort. Det samme gjelder betegnelser som kan forveksles med det registrerte sortsnavn.

¹ Se § 5.

§ 21. Endring og sletting av sortsnavn

Er et sortsnavn registrert i strid med § 5 og feilen fortsatt foreligger, skal Plantesortsnemnda¹ etter forslag fra sortseieren kunnngjøre og registrere et nytt sortsnavn. Det samme gjelder om et sortsnavn ikke lenger oppfyller § 5 annet ledd bokstav b og c.

Plantesortsnemnda¹ kan bestemme at et registrert sortsnavn som ikke lenger anvendes, skal slettes fra Plantesortsregisteret¹ dersom planteforedlerretten har opphørt og sortseieren begjærer det eller det forøvrig er grunn til det.

¹ Se § 26.

Kapittel 6. Rettsvern

§ 22. Straff

Den som forsettlig gjør inngrep i den enerett en planteforedlerrett medfører eller som medvirker til det, straffes med bøter¹ eller fengsel inntil tre måneder.

Den som forsettlig eller grovt uaktsomt overtrer reglene om anvendelse av sortsnavn i § 20 eller som medvirker til det, straffes med bøter.¹

Offentlig påtale finner bare sted etter begjæring fra den fornærmede.

¹ Jfr. strl. § 27.

§ 23. Erstatning¹

Den som forsettlig eller uaktsomt gjør inngrep i en planteforedlerrett, plikter å betale erstatning for utnyttelsen av sorten samt erstatning for ytterligere skade som inngrepet har medført. Erstatningen kan lempes når det bare er lite å legge vedkommende til last. Er inngrepet skjedd i aktsom god tro, kan retten i rimelig utstrekning pålegge vedkommende å betale erstatning for det tap utnyttelsen har medført.

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer reglene om sortsnavn i § 20, plikter å erstatte det tap overtredelsen har medført. Erstatningen kan lempes når det bare er lite å legge vedkommende til last.

¹ Jfr. lov 15 des 1967 nr. 9 § 58.

§ 24. Utlevering og tilintetgjøring av plantemateriale

For å forebygge fortsatt inngrep kan retten etter påstand i den utstrekning det er rimelig bestemme at plantematerialet som inngrepet gjelder, skal utleveres til den som er krenket ved inngrepet, mot et vederlag, eller at plantematerialet skal tilintetgjøres.

Første ledd kan ikke anvendes overfor den som har ervervet plantematerialet i aktsom god tro og ikke selv har begått inngrep.

§ 25. Midlertidig rettsvern

I den utstrekning en søknad fører til meddelelse av planteforedlerrett, gjelder reglene i § 3 om sortseiers enerett og reglene i § 23 om erstatning for inngrep også for tidsrommet fra søknaden ble kunngjort etter § 7 til planteforedlerretten ble meddelt.

Kapittel 7. Ymse bestemmelser

§ 26. Plantesortsnemnda og Plantesortsregisteret m.m.

Plantesortsnemndas sammensetning, sete og adgang til å delegere avgjørelsesmyndighet m.m. fastsettes av Kongen. Nærmere bestemmelser om søknader om planteforedlerrett, om behandlingen av dem, om offentlighet for dokumentene i den enkelte sak og om oppreisning for oversittelse av frister m.m. gis i forskrift.

Plantesortsregisteret føres av Plantesortsnemnda. Registeret er offentlig. Enhver kan kreve bekreftede utskrifter. Om anmerkninger i registeret og om virkningen av anmerkninger gjelder patentloven¹ § 44 tilsvarende. Nærmere regler om registeret og om avgifter for utskrifter og anmerkninger gis i forskrift.

¹ Lov 15 des 1967 nr. 9.

§ 27. Fullmektig

Dersom søkeren ikke har bopel eller sete her i riket, skal vedkommende ha en fullmektig med bopel eller sete her i riket som kan representere vedkommende i alt som angår søknaden.¹ Dersom innehaveren av en planteforedlerrett ikke har bopel eller sete her i riket, skal vedkommende ha en fullmektig med bopel eller sete her i riket som på vedkommendes vegne kan motta meddelelser fra Plantesortsnemnda² og forkynnelser og andre prosessuelle meddelelser.¹

Unntak fra plikten for utenlandske sortseiere til å ha norsk fullmektig kan fastsettes i forskrift.

¹ Se § 29 annet ledd.

² Se § 26.

§ 28. Tvangslisens¹

Unnlater sortseieren å sørge for at formeringsmateriale av den beskyttede sorten blir utbudt for salg, eller på annen måte tilbudt, på rimelige vilkår og i det omfang som er nødvendig av

hensyn til den nasjonale matforsyningen eller andre viktige allmenne interesser, kan den som vil utnytte sorten ved søksmål få tvangslisens til det såfremt det ikke foreligger rimelig grunn for unnlåtelsen. Patentloven² §§ 49 og 50 gjelder tilsvarende. Retten kan pålegge sortseieren å utlevere nødvendig formeringsmateriale av sorten til tvangslisenshaveren.

1 Se § 29.

2 Lov 15 des 1967 nr. 9.

§ 29. Rettergangsbestemmelser

For Oslo byrett reises søksmål om retten til en plantesort som det er søkt om planteforedlerrett for, søksmål om overføring av en planteforedlerrett og søksmål som nevnt i § 12 annet ledd, § 17, § 18 annet ledd jf. § 12 annet ledd og § 28.

Oslo byrett er verneting for søkere og innehavere av planteforedlerretter dersom vedkommende ikke har bopel eller sete her i riket.

Patentloven¹ §§ 64 til 66 gjelder tilsvarende.

1 Lov 15 des 1967 nr. 9.

§ 30. Ikrafttredelsesbestemmelser m.m.

Stortinget samtykker i at Norge slutter seg til Den internasjonale konvensjonen for beskyttelse av nye plantesorter vedtatt 2. desember 1961 og endret 10. november 1972 og 23. oktober 1978.

Loven trer i kraft fra den tid Kongen fastsetter.¹ § 30 første ledd trer likevel i kraft straks. Fra den tid loven trer i kraft, gjøres følgende endringer i andre lover: — — —

1 Fra 15 sep 1993 iflg. res. 14 mai 1993 nr. 345.